

rekt, og i samtlige privatskiftede boer, hvor boopgørelse skal indleveres, behov for at påse, at opgørelsen kan danne grundlag for en forsvarlig beregning af boafgifterne.

I bobestyrerboer vil en stikprøvekontrol ofte være tilstrækkelig, således især hvor autoriserede bobestyrere har behandlet boet og udfærdiget opgørelsen.

Det foreslås samtidig, at skifterettens løbende tilsyn under bobehandlingen begrænses til en kontrol af, at boernes behandling fremmes behørigt, men således at skifteretten enten efter modtagelse af en klage eller ex officio om nødvendigt har beføjelser til at skride ind.

Klager over bobestyrere kan angå en afgørelse, bobestyreren har truffet, herunder en nægtelse af at foretage et bestemt skridt. Klager kan endvidere angå bobestyrerens passivitet eller bobestyrerens øvrige pligter efter loven eller administrative forskrifter om bobestyreres virksomhed, herunder pligten til at behandle arvinger, legatarer, kreditorer og andre, der har med boet at gøre, på en måde, der svarer til den adfærd, der stemmer med god advokatskik.

Arvingerne gøres således til den udfarende kraft i denne del af kontrolsystemet.

Alternativt ville det være nødvendigt at operere med et indberetningssystem. En løbende indberetningspligt ville imidlertid medføre overflødig arbejde såvel for bobestyreren som for skifteretten i alle tilfælde, hvor bobestyreren behandler boet fuldt tilfredsstillende.

Endelig foreslås, at beregningen og opkrævningen af boafgifter fremover sker ved egentlige domstolsafgørelser og således gøres judicial. Derved bortfalder grundlaget for den efterfølgende stikprøvekontrol, som arveafgift/boafgifter hidtil har været underlagt.

6. Behandlingen af småboer

Ved reglernes udformning er det tilstræbt at skabe så enkle behandlingsformer som muligt for de mindre boer, der ikke i samme grad som de noget større boer kræver en egentlig behandling og en mere indgående kontrol.

6.1. Boudlæg

Ved lovforslagets kapitel 12 foreslås de gældende regler om begravelsesudlæg forenklet, samtidig med at anvendelsesområdet for denne berigtigelsesform foreslås udvidet. Da også et muligt overskud efter forslaget skal kunne udlægges, foreslås samtidig begrebet »begravelsesudlæg« erstattet af begrebet »boudlæg«, jf. ovenfor under afsnit 4.

Ved forslaget lægges der op til, at boer, der ikke har ubehæftede aktiver for mere end 25.000 kr., efter at rimelige udgifter til begravelsen er afholdt, skal kunne udlægges. Forslaget vil medføre, at arbejdet med at konstatere, hvilke usikrede kreditorer der findes, og hvorledes arveforholdene er i boet, helt kan undlades. Efter dækning af begravelsesudgifterne og overtagelse eller betaling af pantegæld og anden særligt sikret gæld skal boets eventuelle overskud, der ikke væsentligt vil overstige, hvad der gennemsnitligt vil medgå til udgifterne ved en egentlig bobehandling, i stedet normalt udlægges til den eller dem, som stod afdøde nærmest.

Er betingelserne for udlæg efter de foreslåede regler opfyldt, bør denne slutningsmåde i almindelighed være obligatorisk, idet hverken afdødes kreditorer, arvinger, legatarer eller det offentlige i så fald har tilstrækkelig interesse i en bobehandling. Undtagelse derfra bør dog gælde, såfremt kreditorerne ønsker et insolvent dødsbo behandlet efter reglerne om insolvente boer, således at omstødelse kan finde sted over for afdødes dispositioner og kreditorbegünstigelser. I så fald foreligger der en klar retlig interesse. Endvidere vil der kunne forekomme boer med en så betydelig behæftet aktivmasse, at de pårørende, kreditorerne eller statskassen bør kunne forlange en egentlig skiftebehandling, jf. forslagets § 18, stk. 3, med bemærkninger.

6.2. Forenklet privat skifte

Udover de foreslåede regler om boudlæg opererer forslaget med et nyt system for privat skifte, der generelt udvider området for privat skifte og i særdeleshed forenkler bobehandlingsreglerne i boer, hvor der hverken skal svares boafgifter eller skat af boets indtægt og formue, og hvor afdøde ikke ved dødsfaldet eller umiddelbart forinden drev selvstændig virksomhed, og der ikke i boet er af- eller nedskrivningsberettigede aktiver. Er der i sådanne boer heller ikke arvinger, for hvem der er udpeget værge eller skifteværge, og er der ikke legatarer, kan arvingerne blot selv dele boet, idet der end ikke skal udarbejdes boopgørelse. Det eneste krav, der stilles, er, at arvingerne i forbindelse med boets udlevering indleverer en opgørelse over boets aktiver og passiver til skattemyndighederne og skifteretten.

Det forventes, at praktisk taget alle mindre, solvente boer, der skal skiftes, og et betydeligt antal boer, hvor en efterlevende ægtefælle er enarving, for fremtiden vil blive skiftet efter disse regler om forenklet privat skifte, der er muliggjort efter vedtagelsen af lov nr. 426 af 14. juni 1995 om afgift af dødsboer og gaver.